

PEPSY200 – Εξελικτική Ψυχολογία

Τίτλος Μαθήματος	ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ				
Κωδικός Μαθήματος	PEPSY200				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Πτυχίο				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2ο έτος / Χειμερινό				
Όνομα Διδάσκοντα	Δρ. Λουκία Δημητρίου				
ECTS	5	Διαλέξεις / εβδομάδα	3 περίοδοι	Εργαστήρια / εβδομάδα	
Στόχοι Μαθήματος	<p>Το μάθημα Εξελικτική Ψυχολογία (1) εισάγει τους φοιτητές στο αντικείμενο της Εξελικτικής Ψυχολογίας, στην ορολογία και στις έννοιες του αντικειμένου. Ταυτόχρονα προάγει την κατανόηση ερευνητικών μεθόδων και θεωρητικών προσεγγίσεων που αναλύουν και ερμηνεύουν την τυπική ανθρώπινη ανάπτυξη από τη σύλληψη και τη γέννηση μέχρι την εφηβεία, παρουσιάζοντας τα αναπτυξιακά χαρακτηριστικά των διαφόρων ηλικιακών ομάδων σε όλους τους τομείς ανάπτυξης, βιοσωματικό-ψυχοκινητικό, γνωστικό-γλωσσικό, ψυχοκοινωνικό και συναισθηματικό.</p> <p>Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η εκπαιδευόμενος/η αναμένεται να έχει κατανοήσει και να μπορεί να αναλύσει και να συζητήσει κριτικά τις βασικές θεωρίες και μεθόδους της Εξελικτικής Ψυχολογίας, και να περιγράψει τη σωματική, γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του βρέφους, του νηπίου, του παιδιού και του εφήβου.</p>				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<p>Με την ολοκλήρωση της σειράς μαθημάτων οι φοιτητές/φοιτήτριες να είναι σε θέση :</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Να ανακαλούν στη μνήμη βασικές θεωρητικές προσεγγίσεις της Εξελικτικής Ψυχολογίας. 8. Να συζητούν τη συμβολή γενετικών-περιβαλλοντικών παραγόντων στην αναπτυξιακή διαδικασία από την παιδική ηλικία μέχρι την ηλικία της νεότητας (χαρακτηριστικά βιοσωματικής, νοητικής, γλωσσικής και ψυχοκοινωνικής ανάπτυξης). 9. Να κατανοούν και να συζητούν ερευνητικά πορίσματα σχετικά με την ηθική ανάπτυξη, την ανάπτυξη ταυτότητας, τη διαδικασία κοινωνικοποίησης, τη διαδικασία κατάκτησης γλώσσας. 10. Να εφαρμόζουν τις ψυχολογικές θεωρίες ανάπτυξης για περιγραφή κατανόηση, πρόγνωση και διαφοροποίηση ανθρώπινης συμπεριφοράς. 11. Να αναπτύξουν διαθεματική αντίληψη των θεωριών ανάπτυξης, και να είναι σε θέση να αναλύουν τους τρόπους διάδρασης ψυχολογικών, κοινωνικών και βιοσωματικών παραγόντων στην ανάπτυξη. 12. Να συλλέγουν και να παρουσιάζουν κατά τρόπους δημιουργικούς και χρησιμοποιώντας τη δική τους κρίση σχετικά ερευνητικά δεδομένα. 				

Προαπαιτούμενα	---	Συναπαιτούμενα	---
<p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>	<p>1. Εισαγωγικές έννοιες: Θεωρίες I: Ορισμός και σκοπός της Ψυχολογίας, Τομείς έρευνας στη Ψυχολογία, Ορισμός και αντικείμενο της Εξελικτικής Ψυχολογίας, Ιστορική αναδρομή, Τομείς ανάπτυξης που μελετά η Εξελικτική Ψυχολογία, Περίοδοι ανάπτυξης που μελετά η Εξελικτική Ψυχολογία</p> <p>2. Εισαγωγικές έννοιες : Θεωρίες II: Ψυχοδυναμικές προσεγγίσεις (Freud, Erikson), Συμπεριφορισμός και θεωρίες μάθησης, Γνωστικές προσεγγίσεις (Piaget, Επεξεργασία πληροφοριών), Ανθρωπιστική προσέγγιση (Rogers, Maslow), Εξελικτικές προσεγγίσεις, Συναφειακή/Αλληλεπιδραστική προσέγγιση (Bronfenbrenner, Vygotsky).</p> <p>3. Κληρονομικότητα και Περιβάλλον: Παράγοντες ανάπτυξης (ωρίμανση – περιβάλλον), Γονότυπος και Φαινότυπος, Τεχνικές μελέτης, Η φύση της αλληλεπίδρασης μεταξύ κληρονομικότητας και περιβάλλοντος, Επανατροφοδότηση στις επιδράσεις της ανθρώπινης συμπεριφοράς, Το παράδειγμα της νοημοσύνης (μελέτες διδύμων).</p> <p>4. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Βρεφικής Ηλικίας I: Γιατί μελετούμε τα βρέφη; Μέθοδοι αξιολόγησης της συμπεριφοράς των βρεφών, Κινητική ανάπτυξη – αντανακλαστικά, Η αντίληψη του βρέφους, Η αξιολόγηση του νεογέννητου, Τα στάδια γνωστικής ανάπτυξης σύμφωνα με τη θεωρία του Piaget, Η Μονιμότητα του αντικειμένου: Η δοκιμασία του Piaget, Η σημασία της μονιμότητας του αντικειμένου.</p> <p>5. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Βρεφικής Ηλικίας II: ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Τι είναι η γλώσσα: Επιμέρους τομείς της γλώσσας, Η γλωσσική ανάπτυξη κατά τη βρεφική ηλικία, Η κατανόηση / αντίληψη του λόγου, Η παραγωγή του λόγου, Η αφετηρία της γλωσσικής ανάπτυξης, Προσεγγίσεις θεωρίας της μάθησης, Γενετικές προσεγγίσεις, Η θεωρία της αλληλεπίδρασης ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Οι απαρχές της κοινωνικότητας, Τα συναισθήματα στη βρεφική ηλικία, Η διαμόρφωση των διαπροσωπικών σχέσεων, Προσκόλληση</p> <p>6. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Προσχολικής Ηλικίας I: ΓΝΩΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ: Η γνωστική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία σύμφωνα με τη θεωρία του Piaget, Η γνωστική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία σύμφωνα με τη θεωρία του Vygotsky, Η ανάπτυξη της γλώσσας, Χαρακτηριστικά γλωσσικής ανάπτυξης στη προσχολική ηλικία, Προσωπικός και κοινωνικός λόγος, Κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο και γλωσσική ανάπτυξη, Μάθηση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης (η τηλεόραση και το διαδίκτυο), Προσχολική αγωγή.</p> <p>7. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Προσχολικής Ηλικίας II: Διαμόρφωση της έννοιας του εαυτού, Ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, Η έννοια του εαυτού στην προσχολική ηλικία, Ταυτότητα φύλου. Αποτελεσματικοί τρόποι ανατροφής των παιδιών, Παιδική κακοποίηση, Ψυχική Ανθεκτικότητα</p>		

	<p>8. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Παιδικής Ηλικίας I : Σωματική ανάπτυξη και μεταβολή, Ανάπτυξη των κινητικών δεξιοτήτων, Η γνωστική ανάπτυξη σύμφωνα με τον Piaget: συγκεκριμένη λογική σκέψη, Γνωστικά επιτεύγματα του παιδιού της σχολικής ηλικίας (Διατήρηση, Αρίθμηση, Ταξινόμηση, Σειροθέτηση), Περιορισμοί της σκέψης του παιδιού της σχολικής ηλικίας, Πολιτισμικές διαφορές στη νοητική ανάπτυξη, Η γνωστική ανάπτυξη σύμφωνα με τον Vygotsky.</p> <p>9. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Παιδικής Ηλικίας II: Η ανάπτυξη της προσωπικότητας σε ένα κοινωνικό κόσμο, Αντίληψη του εαυτού, Αυτοεκτίμηση, Κοινωνική αλληλεπίδραση με τους συνομήλικους, Αλλαγές στις σχέσεις με τους γονείς, Δυσκολίες προσαρμογής στο σχολείο, Προβλήματα συμπεριφοράς κατά τη σχολική ηλικία</p> <p>10. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Εφηβικής Ηλικίας I: Σωματική ανάπτυξη κατά την εφηβική ηλικία (12 – 20 ετών), Η «έκρηξη» της ανάπτυξης», Παράγοντες που επηρεάζουν τη σωματική ανάπτυξη του εφήβου, Ωρίμαση της γενετήσιας λειτουργίας, Γνωρίσματα της ήβης (πρωτεύοντα, δευτερεύοντα), Πρώιμη και καθυστερημένη ήβη: οι συνέπειές τους στην ψυχοκοινωνική ανάπτυξη, Κίνδυνοι για τη σωματική ανάπτυξη και υγεία του εφήβου – Διαταραχές θρέψης</p> <p>11. Αναπτυξιακά Χαρακτηριστικά της Εφηβικής Ηλικίας II: Χαρακτηριστικά της σκέψης του εφήβου, Περίοδος των τυπικών λογικών πράξεων – τυπική νόηση, Ατομικές διαφορές στην κατάκτηση της τυπικής σκέψης, Οι σκέψεις των εφήβων σχετικά με την κοινωνική τάξη και την πολιτική, Γλωσσική ανάπτυξη κατά την εφηβική ηλικία, Γνωστική ανάπτυξη σύμφωνα με τη θεωρία Επεξεργασίας πληροφοριών, Εγωκεντρισμός στη σκέψη: Η προσήλωση του εφήβου στον εαυτό, Σχολική επίδοση</p>
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Παρουσίαση μαθήματος – διάλεξη με συνοδεία οπτικού υλικού (σημαντικά σημεία σε μορφή PowerPoint presentation). ✓ Συζήτηση στην τάξη : Συζήτηση σε μικρές ομάδες και debates μεταξύ ομάδων Case Studies ✓ Μικρές εργασίες φοιτητών: Παρουσίαση σχετικών θεμάτων με συζήτηση στην τάξη
Βιβλιογραφία	<p>Γαλανάκη, Ε. (2003). Θέματα Αναπτυξιακής Ψυχολογίας: Γνωστική, Κοινωνική, Συναισθηματική ανάπτυξη. Εκδόσεις Ατραπός.</p> <p>Δημητρίου, Λ. (2012). Τα 6 Πρώτα Χρόνια της Ζωής. Αθήνα: Πεδίο.</p> <p>Bremner, G., Slater, A., & Butterworth, G. (2012). <i>Η ανάπτυξη των Βρεφών: Πρόσφατες Εξελίξεις</i> (Μετ. - Επιστημονική Επιμέλεια Χ. Παπαηλιού). Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.</p> <p>Cole, M., Cole, S. R., (2011). Η ανάπτυξη των παιδιών. (Επιμ.) Ζ. Παπαληγούρα, Π. Βορριά, Ζ. Μπαμπλέκου. Εκδόσεις Τυπωθήτω</p> <p>Feldman, R. S. (2009). Εξελικτική Ψυχολογία. (Επιμ.) Η. Μπεζεβέγκης. Εκδόσεις Γ. Δαρδανός-Κ. Δαρδανός.</p> <p>Lehalle, H. (2010). Ψυχολογία της ανάπτυξης: Παιδική ηλικία και εφηβεία: Μαθήματα, ασκήσεις (Επιμ.) Λ. Μπεζέ. Εκδόσεις Πεδίο.</p>
Αξιολόγηση	<p>I. Φυσική παρουσία στο μάθημα – απαραίτητη</p> <p>II. Διεκπεραίωση εργασιών που ανατίθενται στην τάξη και συμμετοχή στις συζητήσεις</p>

	III. Διεκπεραίωση ατομικής / ομαδικής εργασίας [20%] IV. Συμμετοχή στη γραπτή ενδιάμεση εξέταση [30%] V. Συμμετοχή στη γραπτή τελική εξέταση [50%]
Γλώσσα	Ελληνική